
ارائه مدل توسعه ورزش عاری از دوپینگ در ایران

افشین شریفی^۱، شهاب بهرامی^{۲*}، حسن صفی خانی^۳

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۲/۲۰

تاریخ تصویب: ۱۴۰۱/۰۵/۱۹

ص ص: ۲۶۲-۲۳۹

چکیده

هدف این پژوهش تدوین چارچوب ارائه مدل توسعه ورزش عاری از دوپینگ در ایران با رویکرد طرح-های ترکیبی می‌باشد. روش پژوهش ترکیبی اکتشافی دو مرحله‌ای از نوع ابزارسازی بود. روش پژوهش کیفی، مطالعه موردی کیفی و مشارکت‌کنندگان بالقوه شامل ۱۷ نفر از متخصصان عضو هیئت علمی بودند. ابزار پژوهش مصاحبه نیمه ساختارمند بود. در بخش کمی روش پژوهش توصیفی-پیمایشی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل رئیس، نائب رئیس و دبیر فدراسیون‌های ورزشی بودند که تعداد آنان با توجه به تعداد ۵۱ فدراسیون فعال در کشور، ۱۵۳ نفر بودند. با توجه به جدول مورگان، تعداد ۱۱۳ نفر بر اساس روش نمونه‌گیری در دسترس به عنوان نمونه پژوهش مشخص گردیدند. برای بررسی روایی صوری از نظر ده تن از اساتید مدیریت ورزشی بهره گرفته شد و برای روایی محتوایی سؤال‌های پرسش‌نامه از مدل لاشه استفاده شد و روایی محتوایی تأیید شد. همچنین روایی همگرا، پایایی ترکیبی و آلفای کرونباخ مورد تأیید قرار گرفت. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و مدل معادلات ساختاری برای بررسی برازش مدل پژوهش استفاده گردید. نتایج پژوهش نشان داد که مقدار تی مربوطه هر عامل تأثیر معناداری را دارد و تمامی چارچوب مدل توسعه ورزش عاری از دوپینگ در

-
۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرمانشاه، کرمانشاه، ایران
bahramishahab1990@gmail.com
 ۲. استادیار مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرمانشاه، کرمانشاه، ایران (نویسنده مسئول)
bahrami_sh@yahoo.com
 ۳. عضو هیئت علمی گروه تربیت بدنی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران
 ۴. safikhani_h@yahoo.com

ایران مورد تأیید قرار گرفت. همچنین نتایج پژوهش حاضر نشان داد که ارائه مدل توسعه ورزش عاری از دوپینگ در ایران شامل شرایط علی، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌ای، پیامدها، راهبردها می‌باشد. همچنین نتایج پژوهش حاضر نشان داد که مدل پژوهش از برازش مناسبی برخوردار می‌باشد.

واژه های کلیدی: مدل‌سازی، ورزش عاری از دوپینگ، دوپینگ، داده بنیاد، طرح های ترکیبی

Presenting a Model for the Development of Doping-Free Sport in Iran

Afshin Sharifi¹, Shahab Bahrami^{2*}, Hasan Safikhani³

Abstract

The purpose of this study was to develop a framework for presenting a model for the development of doping-free sports in Iran with a combined design approach. The research method was a two-stage exploratory combination of instrument making. Qualitative research method, qualitative case study and potential participants included 17 faculty members. The research tool was a semi-structured interview. In the quantitative part, the research method was descriptive survey. The statistical population of this study included the president, vice president and secretary of sports federations, whose number was 153 according to the 51 active federations in the country. According to Morgan's table, 113 people were identified as the research sample based on the available sampling method. Ten faculty members of sports management were used to evaluate the face validity and the carcass model was used for the content validity of the questionnaire questions and the content validity was confirmed. Convergent validity, hybrid reliability and Cronbach's alpha were also confirmed. Descriptive statistics and structural equation modeling were used to analyze the data to evaluate the fit of the research model. The results showed that the amount of t in each factor has a significant effect and the whole framework of the doping-free sport development model in Iran was approved. Also, the results of the present study showed that the presentation of a model for the

1. PhD Student of Sport Management, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran

Bahramishahab1990@gmail.com

2. Assistant Professor of Sport Management, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran

Corresponding Author*: bahrami_sh@yahoo.com

3. Faculty Member Department of physical education, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran

Safikhani_h@yahoo.com

development of doping-free sports in Iran includes causal conditions, contextual conditions, intervention conditions, consequences, and strategies. Also, the results of the present study showed that the research model has a good fit.

Keywords: Modeling, doping-free sport, doping, data base, hybrid design

مقدمه

شمول ورزش در برنامه‌های ملی مستلزم رعایت همه جوانب، آثار و کارکردهای این پدیده در جامعه است (قاسمی و همکاران، ۱۳۹۱، ۱۴۰). در سال‌های گذشته نهادهای مختلف بخش تربیت‌بدنی و ورزش برنامه‌های متعددی طراحی و اجرا کرده‌اند، اما به دلیل عدم هماهنگی و انسجام کافی، از کارایی لازم برخوردار نبوده است و به نظر می‌رسد این ناکامی بعد از تدوین طرح جامع ورزش نیز ادامه دارد. شکاف عمیق بین نظر و عمل غیرکاربردی شدن دانش تربیت‌بدنی، نشان می‌دهد که از امکانات و منابع موجود به درستی بهره‌برداری نشده است (وب^۱، ۲۰۱۶، ۱۶۶). امروزه به ورزش به عنوان عمده‌ترین ابزار تربیت می‌نگرند. نهادهای سیاسی مانند دولت‌ها و احزاب و نهادهای اجتماعی مانند سازمان‌های غیردولتی، آموزشی، فرهنگی و دینی در غرب، از ورزش به عنوان ابزار هدایت عامه بهره می‌گیرند (آدوم و همکاران^۲، ۲۰۱۶، ۹۱۰). دولت‌ها دریافته‌اند به کمک ورزش می‌توانند شهروندان همراه‌تری داشته باشند. این چنین طرز تلقی از ورزش، نمودی نو است. کشورهای پیشرفته صنعتی، ورزش را ابزاری بسیار قدرتمند برای هدایت و هماهنگی و کنترل شهروندان می‌دانند در عین حال، ورزش یکی از حیطه‌های پررونق اقتصادی برای ایجاد اشتغال بوده است (دارنل^۳، ۲۰۱۶، ۵۵). با افزایش استقبال مردم به تربیت‌بدنی و ورزش، زنجیره‌ای از تقاضاهای مستقیم و غیرمستقیم در بخش‌های اقتصادی مختلف پدیدار می‌شود. در واقع بر اثر افزایش تقاضای ورزش بر میزان اقتصاد ملی افزوده می‌شود و ضربی به وجود می‌آید که به کمک آن می‌توان دریافت که واحد اقتصادی در ورزش به چه میزان بر اقتصاد ملی اثر مستقیم یا غیر مستقیم می‌گذارد. یکی از ارکان اصلی توسعه ورزش قهرمانی، ورزشکاران حرفه‌ای هستند. ورزشکاران حرفه‌ای معمولاً به دنبال راه‌های بهتر برای فروش کالای خود که همانا مهارت در رشته ورزشی است، می‌باشند. این ورزشکاران به طور مستقیم و غیر مستقیم ارتقای رشته ورزشی و به تبع آن ارتقای ورزش قهرمانی می‌شوند در این مورد، مسؤلان ورزش کشور وظیفه سنگینی در قبال این گونه ورزشکاران دارند. ایجاد محیطی مناسب برای فعالیت این ورزشکاران بسیار مهم است (جیولیانوتی و همکاران^۴، ۲۰۱۷، ۱۲۲).

در طی سال‌ها همگان بر این باور بودند که ورزش‌های رقابتی موجبات ارتقاء ورزشکاران را از نظر شخصیتی فراهم می‌کند. این عقاید در طی دوران‌های مختلف با برخی اصلاحات و ملاحظات همواره فراگیر بوده است. در طی قرن نوزدهم میلادی در مدارس و آموزشگاه‌های بریتانیا این اعتقاد وجود داشت که عضلات و اخلاقیات در طی پرداختن به ورزش‌های تیمی به طور همزمان توسعه می‌یابند. به همین دلیل در این مدارس و آموزشگاه‌ها دانش آموزان را ترغیب و حتی وادار به شرکت در ورزش -

1. Weeb
2. Adom, De Coning, Bitugu & Karim
3. Darnell
4. Giulianotti, Collison, Darnell & Howe

های رقابتی می‌نمودند. این عقیده به سرعت در جوامع مختلف رواج پیدا کرد و به عنوان یک فرهنگ درآمد. "ورزش باعث ساختن شخصیت می‌شود."^۱ تبدیل به یک شعار فرهنگی گشت، که منجر به این شد تا برنامه‌های ورزشی قسمتی از فعالیت‌های اکثر مؤسسات آموزشی را در بر گیرد. حتی امروزه بسیاری از کانون‌های ورزشی در جهت تبلیغ برنامه‌های خود این طور عنوان می‌کنند که برنامه‌هایشان موجب تقویت شخصیت ورزشکاران می‌شود (یونگ و همکاران، ۲۰۱۵، ۱۲). در مقابل این گروه‌ها و افراد همواره منتقدانی نیز وجود داشته‌اند که اکثریت آنها بر این باورند که؛ ممکن است که ورزش به خوبی موجب ارتقاء برخی از ارزش‌ها شود ولی غالباً این ارزش‌ها، ارزش‌هایی می‌باشند که منتقدین از آن‌ها به عنوان ارزش‌های غلط تعبیر می‌کنند، مانند تأکید بیش از اندازه بر برنده شدن و در نتیجه بی‌احترامی به حریفان (ریاست، ۱۳۸۹، ۲۵). در اینجا ذکر این نکته لازم است که تعریف ارزش‌ها در ورزش و دسته‌بندی آن‌ها خود بسیار جای بحث دارد و هر گروهی با توجه به فلسفه‌ای که سرلوحه زندگی خویش قرار داده‌اند، ارزش‌های نسبتاً متفاوتی را مد نظر قرار می‌دهند که همواره در مقابل هر کدام از این گروه‌ها عده‌ای بوده‌اند که با بیان عبارت "چه کسی چنین ادعایی می‌کند؟"^۲ به تقابل با برخی از این ارزش‌ها پرداخته‌اند. در طی چند دهه اخیر با پژوهش‌هایی که در زمینه‌ی اثرات شناختی-اجتماعی ورزش صورت گرفت، نتایج بسیار جالب توجه و در عین حال غیر منتظره‌ای بدست آمده است. البته نتایج بدست آمده در پژوهش‌های مختلف همگی یکسان نمی‌باشند، ولی شاید با توجه به نتایج پژوهش‌های انجام گرفته به طور یقین بتوان گفت که ورزش به خودی خود هیچ اثر منفی یا مثبتی بر خصوصیات ثابت شخصیتی و یا عملکردهای شناختی افراد باقی نمی‌گذارد. بلکه باید اذعان داشت که هرگونه تأثیر تربیت بدنی بر افراد، حاصل برنامه‌ریزی، آموزش و یادگیری مبتنی بر تعامل-ارتباط مداوم مربیان و شاگردان - می‌باشد (ندایی و علوی، ۱۳۸۷، ۱۸۹). در تحقیقات مختلفی به ورزش پاک توجه شده است. کیانی و شعبانی مقدم (۱۳۹۷)، احمدیان و همکاران (۱۳۹۶)، نصرت پور و مازندرانی (۱۳۹۵) و دونکان^۳ و همکاران (۲۰۱۸) به بررسی ورزش پاک از منظر عدم بهره‌گیری از پدیده دوپینگ اشاره داشتند. هیل^۴ (۲۰۰۲)، لیمونگلی^۵ (۲۰۰۱)،

1. Sport builds character.
2. Who is to say?
3. Duncan
4. Hill
5. Limongelli

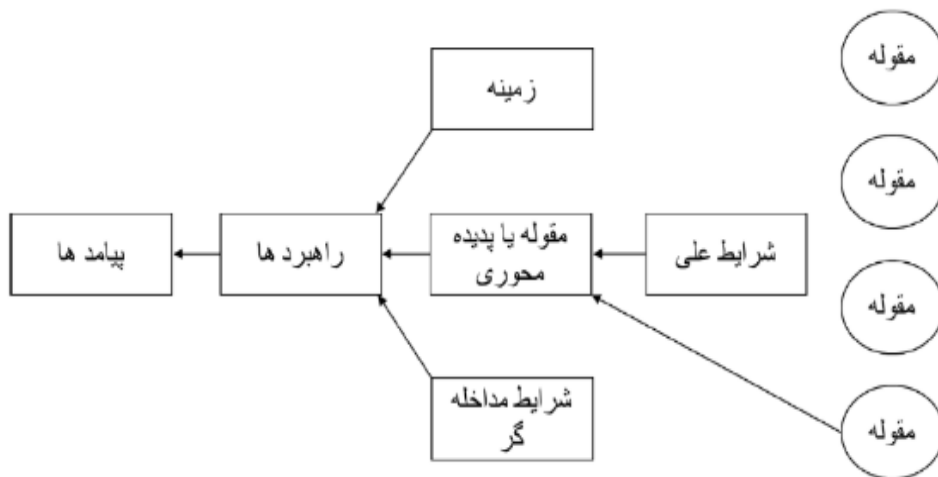
کبیری^۱ و همکاران (۲۰۱۸) و لرو^۲ و همکاران (۲۰۰۴) نیز مشخص نمودند که دوپینگ در سطوح مختلف ورزش کاملاً مشهود می باشد. به صورت کلی ورزش موجب بهینه شدن شخصیت و اخلاق افراد می شود. یا به عبارتی ورزش باعث پیشبرد همکاری، شهامت، کار گروهی، انصاف، مسئولیت و قدرت کنار آمدن با شرایط بحرانی اخلاقی می شود (پوپسکو^۳، ۲۰۱۲، ۸۵). در عین حال نشان داده شده است که ورزش افراد را در موقعیتهایی قرار می دهد که منجر به تشویق آنها در جهت نشان دادن رفتارهای غیر اخلاقی همانند تقلب و خشونت و استفاده از داروهای غیر مجاز می شود (ریاست، ۱۳۸۹، ۳۵). اما در این بین بسیاری از صاحب نظران مسائل تربیتی معتقدند که فعالیت های ورزشی « ارزشها » را آموزش می دهند و از طریق این فعالیت ها رفتار ورزشی، کار گروهی، انضباط، اعتماد به نفس و ... آموخته می شود. به طور خلاصه آنان بر این باورند که ورزش برای زندگی سالم ایده آل است و صفاتی که از طریق ورزش فرا گرفته می شوند برای رشد اخلاق عمومی، اساسی تلقی می شوند (صبوری، ۱۳۸۳، ۵۵).

دامنه تأثیرگذاری ورزش بر حوزه های مختلف، سبب گردیده است تا امروز ورزش در جوامع نقش ارزنده ای در تمامی ابعاد فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، زیرساختی و سیاسی را ایجاد نماید. این مسئله سبب گردیده است تا ورزش پتانسیل مناسبی در راستای توسعه و بهبود جوامع داشته باشد (هولیهان و مالکولم^۴، ۲۰۱۵، ۳۷). از طرفی ورزش خود سبب می شود در برخی محیط ها و شرایط سبب شکل گیری معضلات و مشکلاتی برای افراد، سازمان ها و جوامع می باشد (اسپایج^۵، ۲۰۱۴، ۱۴۷). این مسئله سبب گردیده است تا ورزش دارای دو وجهه مختلفی باشد که از یک سوی سبب بهبود وضعیت فرهنگی، جسمانی، روانی، اقتصادی و سیاسی در جوامع می گردد و در برخی شرایط خود سبب بروز مشکلات و آسیب های مختلفی می شود. این مسئله سبب گردیده است تا عاری سازی ورزش از هرگونه آثار منفی خود به عنوان یکی از اهداف مهم مدیران مشخص گردد. در این جهت، ورزش پاک نقش مهمی در عاری سازی ورزش از هرگونه مشکلات و آسیب های احتمالی دارد.

-
1. Kabiri
 2. Lauro
 3. Popescu
 4. Houlihan & Malcolm
 5. Spaaij

اهمیت ورزش عاری از دوپینگ سبب گردیده است تا امروزه تلاش‌های گسترده‌ای در راستای توسعه و ترویج ورزش پاک در کشور ایران ایجاد گردد. اگرچه ورزش عاری از دوپینگ از ابعاد و حوزه‌های مختلفی مورد بحث قرار می‌گیرد اما پاک بودن در ورزش را می‌توان از نگاه‌های مختلف مدنظر قرار داد. عدم مصرف دارو، عدم وجود دوپینگ، سالم بودن فضای فرهنگی حاکم بر ورزش، سالم بودن منابع اقتصادی موجود در ورزش، روابط سیاسی سالم در ورزش و همچنین مدیریت پاک و سالم در ورزش را می‌توان نمونه‌های دامنه‌گسترده ورزش عاری از دوپینگ را قلمداد نمود. با توجه به اینکه در مسیر توسعه ورزش عاری از دوپینگ می‌بایستی مدل‌های بومی ایجاد گردد، پایه‌ریزی شکل‌گیری این مساله در ورزش ایران می‌تواند نقش مهمی در روند عملیاتی نمودن ورزش عاری از دوپینگ نماید. لذا انجام پژوهش حاضر ضمن ایجاد مدلی جهت توسعه ورزش عاری از دوپینگ در ورزش ایران، زمینه جهت ایجاد و پیاده‌سازی فعالیت‌های عملیاتی در این حوزه را فراهم نماید. انجام پژوهش حاضر همچنین می‌تواند با رفع ابهامات موجود در این حوزه، زمینه جهت پیشبرد دانش و آگاهی لازم در حوزه ورزش عاری از دوپینگ را فراهم نماید. بنابراین انجام پژوهش حاضر از دو جنبه علمی و عملی می‌تواند به توسعه ورزش عاری از دوپینگ کمک بسیاری نماید. در این پژوهش ورزش عاری از دوپینگ با محوریت عدم مصرف داروهای غیرمجاز در میان ورزشکاران و فقدان دوپینگ در میان گروه‌ها و افراد مختلف مشخص می‌باشد. بدون شک خلاء پژوهش‌هایی در این حوزه سبب گردیده است تا راهکارهایی جهت ارتقاء ورزش عاری از دوپینگ در ابعاد مختلف ورزش ایران در دسترس نباشد. این در حالی است که در کشور ایران فقدان ورزش پاک در برخی حوزه‌ها سبب گردیده است تا مشکلاتی را نصیب ورزش کشور نماید. مشاهده دوپینگ در برخی ورزشکاران و همچنین شیوع مصرف داروهای غیرمجاز در میان ورزشکاران عادی سبب گردیده است تا ورزش در تمامی ابعاد در کشور ایران دچار مشکلاتی گردد. عدم نظارت بر باشگاه‌های بدنسازی و عادی‌سازی مصرف مکمل‌های دارویی بدون هیچ‌گونه پشتوانه علمی سبب گردیده است تا آسیب‌های جانی و مالی بسیاری در کشور ایران ایجاد گردد. همچنین خلاء پژوهش‌هایی در این حوزه سبب گردیده است تا شرایط جهت توسعه ورزش عاری از دوپینگ در ابعاد مختلف ورزش ایران امکان‌پذیر نباشد. بدون شک ورزش پاک نیاز هر نوع ورزشی از جمله ورزش همگانی، قهرمانی، حرفه‌ای و تربیتی می‌باشد و این نگاه که ورزش عاری از دوپینگ نیاز تنها ورزش حرفه‌ای می‌باشد سبب گردیده است تا در سایر ابعاد ورزش برنامه‌ریزی‌های جامع‌ای در این خصوص در دسترس نباشد. این مسئله سبب گردیده است تا پژوهش حاضر با هدف ارائه مدل توسعه ورزش عاری از دوپینگ در ایران سعی در پاسخ به این سؤال داشته باشد که مدل

توسعه ورزش عاری از دوپینگ در ایران به چه صورت می باشد؟ از طرفی با بررسی پیشینه پژوهش- های و مرور مبانی نظری در خصوص ورزش عاری از دوپینگ انجام گردید، فقدان مدلی جامع در جهت مدل توسعه ورزش عاری از دوپینگ در ایران درک می گردد. با توجه به فقدان مدل های جامع در این خصوص، جهت ارائه مدل در پژوهش حاضر از روش داده بنیاد جهت کشف مفاهیم در این حوزه و ارائه مدل توسعه ورزش عاری از دوپینگ در ایران استفاده خواهد شد. شکل ۱ مدل مفهومی پژوهش بر مبنای روش داده بنیاد را نشان می دهد.

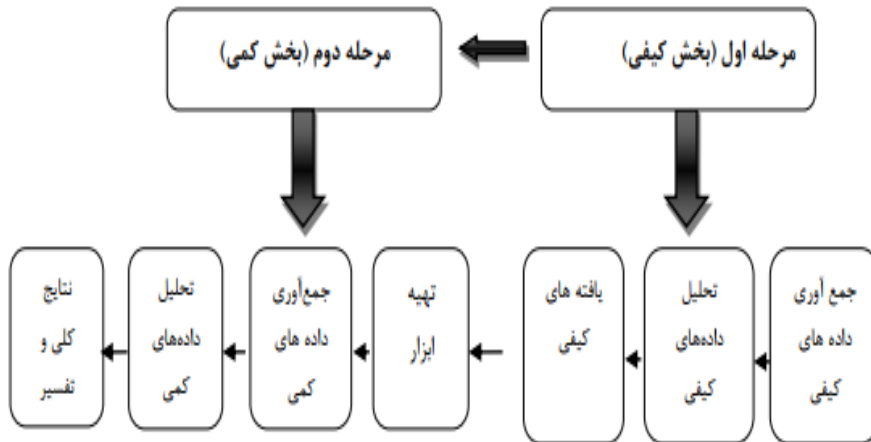
شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

روش شناسی پژوهش

با توجه اینکه هدف پژوهش حاضر مطالعه عمیق چارچوب مدل توسعه ورزش عاری از دوپینگ در ایران است، طرح آن از طرح های ترکیبی است و روش آن، با توجه به اینکه از قبل الگویی وجود نداشته و پژوهشگر درصدد کشف این الگو بوده است، از مدل های ترکیبی اکتشافی متوالی (کیفی - کمی) است و چون در پی ساخت ابزاری ۱ برای سنجش چارچوب مدل توسعه ورزش عاری از دوپینگ در ایران بر اساس داده های بخش کیفی است، از نوع اکتشافی متوالی - ابزار سازی است. از این رو ابتدا روش شناسی و تحلیل بخش کیفی و سپس روش شناسی و تحلیل بخش کمی پژوهش به

¹ - Sequential exploratory mixed method- Instrument development

تفکیک ارائه می شود و در بخش نتیجه گیری، نتایج به دست آمده در هر دو بخش با هم ادغام و ارائه خواهد شد.

شکل ۲: فرآیند تحقیق ترکیبی اکتشافی متوالی از نوع ابزارسازی

الف) روش شناسی بخش کیفی

روش پژوهش در بخش کیفی مطالعه موردی کیفی است و مشارکت کنندگان خبرگان حوزه مدیریت ورزشی هستند. با بهره گیری از روش نمونه گیری هدفمند و تکنیک اشباع نظری، آگاهی دهندگان کلیدی (شامل ۱۷ نفر از خبرگان حوزه مدیریت ورزشی) برای شناسایی چارچوب مدل توسعه ورزش عاری از دوپینگ در ایران انتخاب شده اند و با آنها مصاحبه به عمل آمده است. ابزار مورد استفاده برای شناسایی عوامل مدل توسعه ورزش عاری از دوپینگ در ایران، مصاحبه نیمه ساختمند (با گروه های کانونی) و مطالعه اسناد بوده است. برای تامین روایی و پایایی مطالعه از روش ارزیابی لینکلن و گوبا استفاده شد. بدین منظور چهار معیار بدین منظور چهار معیار اعتبار (باورپذیری)، انتقال پذیری، اطمینان پذیری و تأییدپذیری برای ارزیابی در نظر گرفته شد و برای دستیابی به هر یک از این معیارهای، اقدامات زیر انجام گرفت:

اعتبارپذیری: معادل روایی در پژوهش های کمی است. بدین منظور، پرسش ها را اساتید راهنما و مشاور تأیید کردند که میزان موثق بودن داده های پژوهش را به حد قابل قبولی افزایش داده است.

انتقال پذیری: جایگزین اعتبار بیرونی در پژوهش های کمی است. برای این منظور یافته های پژوهشی توسط دو متخصص مدیریت ورزشی که در پژوهش مشارکت نداشتند، مورد بررسی قرار گرفتند.

اطمینان پذیری: معادل پایایی در پژوهش کمی است و به منظور ایجاد اطمینان پذیری، جزئیات پژوهش و یادداشت برداری ها ثبت و ضبط شد.

تأییدپذیری: به معنای پرهیز از سوگیری است. بدین منظور تمامی مراحل به دقت ثبت و ضبط شده و همه مستندات به صورت پیوست در اختیار و تأیید اساتید قرار گرفته است.

. برای اخذ مجوز مورد نیاز برای انجام دادن مصاحبه با افراد کانونی، اقداماتی صورت گرفت که در این بخش پس از جلب همکاری صاحب نظران کلیدی برای مصاحبه و جلب اعتماد آنان رای دادن اطلاعات لازم، در زمان مقرر مراجعه و اطلاعات لازم گردآوری شده است. تجزیه و تحلیل داده های به دست آمده از مصاحبه های انجام شده، با روش تحلیل داده بنیاد انجام گرفته است.

یافته های توصیفی پژوهش

یافته های توصیفی مربوط به نمونه های آماری پژوهش حاضر در جدول ۱ به نمایش گذاشته شده است.

جدول ۱. یافته های توصیفی پژوهش

درصد	فراوانی	گروه ها	ویژگی های جمعیت شناختی
۷۰,۵۸	۱۲	مرد	جنسیت
۲۹,۴۲	۵	زن	
۲۳,۵۳	۴	استاد	بخش کیفی پژوهش
۵۸,۸۲	۱۰	دانشیار	مرتبه علمی
۱۷,۶۵	۳	استادیار	
۸۹/۹	۸۰	مرد	بخش کمی پژوهش

۱۰/۱	۹	زن	
۴/۱۲	۱۱	دکتری	
۵۳/۹	۴۶	کارشناسی ارشد	سطح تحصیلات
۳۳/۷	۳۰	کارشناسی	

نتایج توصیفی پژوهش نشان داد که نمونه‌های پژوهش شامل ۷۰/۵۸٪ مرد و ۲۹/۴۲٪ زن بودند. همچنین از این میان نمونه‌های پژوهش افراد دارای مرتبه علمی دانشیار با ۵۸/۸۲٪ بیشترین تعداد را دارا می‌باشند. نتایج توصیفی مربوط به وضعیت جنسیت نمونه پژوهش در بخش کمی حاضر نشان داد که ۸۹/۹٪ از افراد شرکت کننده در پژوهش مردان و ۱۰/۱٪ زنان می‌باشند. نتایج یافته‌های توصیفی پژوهش همچنین نشان داد که از میان نمونه‌های پژوهش، افراد دارای مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد با ۵۳/۹٪ بیشترین تعداد را دارا می‌باشند.

یافته‌های بخش کیفی

داده‌های کیفی پژوهش از طریق فرایند کدگذاری، تحلیل شد. مراحل تحلیل داده‌ها از طریق کدگذاری باز، کدگذاری محوری (مدل پارادایمی استراس و کوربین) و کدگذاری گزینشی (انتخاب یک مقوله محوری به عنوان مقوله اصلی و مشخص کردن ارتباط بین هر یک از مقوله‌های محوری) انجام و به عرضه پارادایم منطقی یا تصویر تجسمی از نظریه در حال تکوین پایان یافت.

نتایج حاصل از ۱۷ مصاحبه که تا حد اشباع نظری ادامه یافت و از طریق تحلیل محتوا و کدگذاری باز، محوری و انتخابی در قالب پنج مؤلفه ی کلی شرایط علی، شرایط زمینهای، شرایط مداخله گر، پدیده اصلی، اقدامات و پیامدها انجام شد. جدول شماره ۲ نتایج مربوط به بخش کیفی را به نمایش گذاشته است.

جدول ۲. کدگذاری بخش کیفی

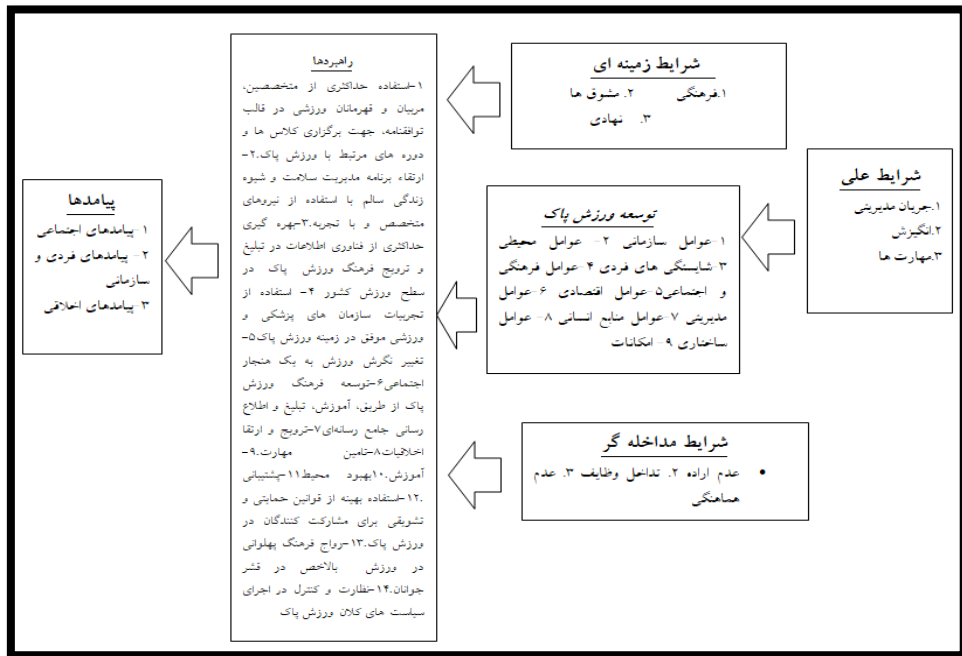
مقولات	ابعاد کلی
جریان‌های مدیریتی ✓ ایجاد هسته‌های علمی در فدراسیون‌های ورزشی جهت پیشگیری به قهرمانان	

<ul style="list-style-type: none"> ✓ وجود برنامه های آموزشی در فدراسیون های ورزشی جهت بهره گیری از ظرفیت مقابله با دوپینگ ✓ افزایش تعهد قهرمانان ورزشی و ورزشکاران به خصایص پهلوانی ✓ ایجاد آموزش های مدون برای ورزشکاران جهت افزایش مهارت های پیشگیرانه ✓ برگزاری جلسات مدون ماهانه در فدراسیون های ورزشی در جهت ارزیابی برنامه های مربوط به ورزش پاک ✓ ایجاد منابع مالی مناسب جهت بهبود ورزش پاک در فدراسیون های ورزشی • انگیزش: <ul style="list-style-type: none"> ✓ ارزش های اجتماعی ✓ آگاهی شناخت فردی ✓ انگیزش برای یادگیری • مهارت ها: <ul style="list-style-type: none"> ✓ آموزش مهارت های پیشگیری ✓ دانش فنی ✓ تجارب 	شرایط علی
<ul style="list-style-type: none"> • فرهنگی <ul style="list-style-type: none"> ✓ وجود باورهای قلبی در زمینه راه اندازی و توسعه ورزش پاک در ورزش حرفه ای کشور ✓ نگرش کلان نسبت به مقوله ورزش پاک ✓ ایجاد فرهنگ و نگرش های ورزش پاک در جامعه ✓ ایجاد نهادهای پزشکی و مدنی که مسوول این گونه فعالیت ها در جامعه ✓ نهادینه شدن فرهنگ توسعه ورزش پاک ✓ تفکر ورزش پاک در جامعه • مشوق ها <ul style="list-style-type: none"> ✓ تشویق و حمایت از ورزشکاران برای ایجاد توسعه ورزش پاک ✓ تشویق و توسعه فعالیت ها به سمت ایده های جدید و کارا در ورزش ✓ راهبرد آموزشی؛ آموزش و تربیت قهرمانان ✓ تشویق و آموزش ورزشکاران آماتور در جهت تبلیغات ورزش پاک • نهادی <ul style="list-style-type: none"> ✓ انعطاف پذیری قوانین و رویه های توسعه ورزش پاک ✓ کارایی نظام قانون گذاری کشور در تدوین قوانین کارآمد و شفاف در مبارزه ورزش پاک ✓ کارایی دولت در اداره امور کشور و اجرای قوانین توسعه ورزش پاک ✓ مبارزه دوپینگ ورزشکاران و بهبود سلامت ورزشکاران ✓ وجود قوانین و اجرای رویه های ضد انحصار و مشوق رقابت در ورزش 	شرایط زمینه ای
<ul style="list-style-type: none"> • عدم اراده <ul style="list-style-type: none"> ✓ مسئولیت ناکامی و عدم موفقیت را نمی پذیرد 	

<p>✓ بر افکار و احساسات و نیازها، آگاهی ندارد</p> <p>✓ قبل از انجام این کار، عواقب آن را در نظر نمی گیرم</p> <p>✓ عدم عبرت از اشتباهات گذشته ورزشکاران، کاری که موجب پشیمانی در ورزش می شود را تکرار می کنم</p> <p>✓ خشم و هیجانات را کنترل نمی توانم کنم</p> <p>• عدم هماهنگی</p> <p>✓ فدراسیون های ورزشی از توانایی و تجربه های حرفه ای ورزشکاران به خوبی استفاده نمی کند</p> <p>✓ فدراسیون های ورزشی تمایل دارند سطح توانمندی ها و تجربه های موجود ورزشکاران را حفظ کنند (به روز کردن ورزشکاران از علم روز دنیا اهمیت نمی دهد)</p> <p>✓ فدراسیون های ورزشی از ایده ها و پیشنهادات جدید برای توسعه مدل ورزش پاک استفاده نمی کنند</p> <p>✓ عدم هماهنگی لازم بین مدیران ارشد سازمان ورزشی</p> <p>• تداخل وظایف</p> <p>✓ به قدر لازم اختیارات انجام کارها و تصمیم گیری ها را به فدراسیون پزشکی واگذار نمی شود</p> <p>✓ به قدر کافی هماهنگی و همکاری بین گروه یا واحد کاری فدراسیون های ورزشی با دیگر فدراسیون های ورزشی و گروه های کاری وجود ندارد.</p> <p>✓ تلاش و جدیت زیادی در تحقق اهداف و انجام وظایف در توسعه ورزش پاک وجود ندارد</p>	<p>شرایط مداخله گر</p>
<p>✓ عوامل سازمانی</p> <p>✓ عوامل محیطی</p> <p>✓ شایستگی های فردی</p> <p>✓ عوامل فرهنگی و اجتماعی</p> <p>✓ عوامل اقتصادی</p> <p>✓ عوامل مدیریتی</p> <p>✓ عوامل منابع انسانی</p> <p>✓ عوامل ساختاری</p> <p>✓ امکانات</p>	<p>پدیده اصلی (توسعه ورزش پاک)</p>
<p>✓ ترویج و ارتقا اخلاقیات</p> <p>✓ تامین مهارت</p> <p>✓ آموزش</p> <p>✓ بهبود محیط</p> <p>✓ پشتیبانی</p> <p>✓ استفاده حداکثری از متخصصین، مربیان و قهرمانان ورزشی در قالب توافقنامه، جهت برگزاری کلاس ها و دوره های مرتبط با ورزش پاک</p> <p>✓ ارتقاء برنامه مدیریت سلامت و شیوه زندگی سالم با استفاده از نیروهای متخصص و</p>	<p>راهنما</p>

<p>با تجربه</p> <p>✓ بهره‌گیری حداکثری از فناوری اطلاعات در تبلیغ و ترویج فرهنگ ورزش پاک در سطح ورزش کشور</p> <p>✓ استفاده از تجربیات سازمان‌های پزشکی و ورزشی موفق در زمینه ورزش پاک</p> <p>✓ تغییر نگرش ورزش به یک هنجار اجتماعی</p> <p>✓ توسعه فرهنگ ورزش پاک از طریق، آموزش، تبلیغ و اطلاع‌رسانی جامع رسانه‌ای</p> <p>✓ استفاده بهینه از قوانین حمایتی و تشویقی برای مشارکت‌کنندگان در ورزش پاک</p> <p>✓ رواج فرهنگ پهلوانی در ورزش بالاخص در قشر جوانان</p> <p>✓ نظارت و کنترل در اجرای سیاست‌های کلان ورزش پاک</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • پیامدهای اجتماعی <ul style="list-style-type: none"> ✓ رواج سبک توسعه ورزش پاک در جامعه ✓ رویکرد مثبت مسئولین ارشد نظام، جامعه روحانیت و جامعه پزشکی به ترویج ورزش پاک ✓ مد نظر بودن معیار ورزش پاک بعنوان فاکتور مهم ارزیابی سازمانی در سطح بین‌المللی ✓ وجود دستورالعمل جامع ورزش و فدراسیون‌های ورزشی به عنوان یک سند بالا دستی در ترویج فرهنگ ورزش پاک ✓ آموزش‌های دانش‌افزایی و مهارتی تخصصی ✓ وجود الگوهای موفق در جامعه • پیامدهای فردی و سازمانی <ul style="list-style-type: none"> ✓ اشتیاق و انگیزه‌های فردی و سازمانی به توسعه و تعمیم ورزش پاک ✓ وجود امکانات مناسب روابط عمومی در زمینه انتشار اخبار، گزارشات و اطلاعیه‌های ورزشی ✓ وجود سامانه جامع جهت ثبت اطلاعات ورزشی کلیه ورزشکاران ✓ امکانات و تجهیزات ورزشی مناسب جهت تنوع و ترویج ورزش پاک • پیامدهای اخلاقی <ul style="list-style-type: none"> ✓ قبلاً به قهرمانی اهمیت بیشتری می‌دادم، اما حالا چیزهای دیگری برایم مهم‌ترند. ✓ باب شدن صفات اخلاقی و پهلوانی ✓ ترویج فرهنگ جوانمردی در ورزش ✓ عدم رواج صفات تقلب‌کردن و برنده شدن به هر قیمتی ✓ متوسل شدن به ارزش‌های دینی و اخلاقی 	<p>پیامدها</p>

با توجه به نتایج بخش کیفی، مدل مفهومی پژوهش شکل گرفت. شکل شماره ۳ مدل مفهومی پژوهش را نشان می‌دهد.

شکل ۳. مدل مفهومی پژوهش

ب. روش‌شناسی بخش کمی پژوهش

در بخش کمی از روش پژوهش توصیفی، از نوع همبستگی و روش اجرا به صورت میدانی است. هدف از انجام این مرحله، تدوین ارائه مدل توسعه ورزش عاری از دوپینگ در ایران در مرحله کیفی بوده است. جامعه آماری این پژوهش شامل رئیس، نائب رئیس و دبیر فدراسیون‌های ورزشی بودند که تعداد آنان با توجه به تعداد ۵۱ فدراسیون فعال در کشور، شامل ۱۵۳ نفر بودند. با توجه به جدول حجم نمونه مورگان، تعداد ۱۱۳ نفر بر اساس روش نمونه‌گیری در دسترس به عنوان نمونه پژوهش مشخص گردیدند. در نهایت پس از پخش و جمع‌آوری پرسشنامه‌های پژوهش؛ تعداد ۸۹ پرسشنامه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. برای بررسی روایی صوری از نظر ده تن از اساتید مدیریت ورزشی بهره‌گرفته شد و برای روایی محتوایی سؤال‌های پرسش‌نامه از مدل لاشه استفاده شد و روایی محتوایی تأیید شد. همچنین روایی همگرا در جدول (۱) ارائه شده است. برقراری روایی همگرا و

مطلوب مدل حاکی از اعتبار مناسب ابزار اندازه‌گیری در جامعه مورد مطالعه دارد. تحلیل نتایج این مطالعه به روش معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزار Amos 20 و SPSS20 انجام شده است.

همانطور که در جدول (۳) مشخص است همه متغیرها از پایایی ترکیبی و آلفای کرونباخ بالای ۰/۷؛ میانگین واریانس استخراج شده بالای ۰/۵ را کسب نموده‌اند. می‌توان پایایی و روایی همگرای پژوهش حاضر را تأیید نمود. پایایی ترکیبی و میانگین واریانس استخراج شده الگو مدل توسعه ورزش عاری از دوپینگ در ایران با توجه به اینکه بصورت مدل سلسله مراتبی آورده شده است به صورت دستی محاسبه گردیده است.

جدول ۳. پایایی و روایی همگرایی

متغیرهای پژوهش	میانگین واریانس استخراج شده	پایایی ترکیبی	آلفای کرونباخ
شرایط علی	۰/۸۴	۰/۸۹	۰/۷۹
شرایط زمینه‌ای	۰/۸۶	۰/۸۷	۰/۷۶
توسعه ورزش عاری از دوپینگ	۰/۸۰	۰/۸۷	۰/۸۰
شرایط مداخله‌گر	۰/۸۱	۰/۹۱	۰/۸۲
راهبردها	۰/۷۹	۰/۹۳	۰/۸۱
پیامدها	۱/۸۰	۰/۹۴	۰/۸۰

یافته‌های بخش کمی پژوهش

جهت بررسی ساختار عاملی، چارچوب مدل توسعه ورزش عاری از دوپینگ در ایران از روش تحلیل مسیر استفاده گردید. پس از محاسبه مقدار T مربوطه هر عامل مشخص گردید که تمامی چارچوب مدل توسعه ورزش عاری از دوپینگ در ایران تأثیر معناداری را دارند. شکل شماره ۱ مدل آماری پژوهش حاضر را به نمایش گذاشته است.

جدول ۴. اثرات متغیرها بر مدل توسعه ورزش عاری از دوپینگ در ایران

متغیرها	مقدار آماره تی	سطح معناداری	اثر مستقیم	اثر غیر مستقیم	اثر کلی
شرایط علی	۱۷/۳۶۷	۰/۰۰۱	۰/۶۰۱	ندارد	۰/۶۰۱
شرایط زمینه ای	۱۱/۵۶۴	۰/۰۰۱	۰/۴۷۹	ندارد	۰/۴۷۹
توسعه ورزش عاری از دوپینگ	۱۵/۶۷۸	۰/۰۰۱	۰/۵۷۳	ندارد	۰/۵۷۳
شرایط مداخله گر	۱۲/۹۸۷	۰/۰۰۱	۰/۴۳۲	ندارد	۰/۴۳۲
راهبردها	۱۷/۳۲۴	۰/۰۰۱	۰/۷۶۵	ندارد	۰/۷۶۵

همان طور که جدول شماره ۴ نشان می‌دهد تمامی متغیرها دارای اثر معناداری می‌باشد. همچنین نشان داد که براساس شاخص‌های برازندگی (جدول ۵ و نمودار شماره یک) نیز مشخص گردید که مدل پژوهش مدل مناسبی می‌باشد.

جدول ۵. شاخص‌های برازش مدل

NFL	AGFI	GFI	CFI	RSMEA	X2/df	Df	Chi-square (X2)	
۰/۹۲۴	۰/۹۲۵	۰/۹۲۰	۰/۹۲۳	۰/۰۰۴	۲/۰۶۷	۶۴	۱۳۲/۳۴۳	میزان
بیشتر از ۰/۹۰	بیشتر از ۰/۹۰	بیشتر از ۰/۹۰	بیشتر از ۰/۹۰	کمتر از ۰/۰۵	کمتر از ۳	کوچک تر از صفر نباشد	ملاک

نقش مهمی در عاری سازی ورزش از هرگونه مشکلات و آسیب‌های احتمالی دارد. اهمیت ورزش عاری از دوپینگ در ورزش سبب گردیده است تا امروزه تلاش‌های گسترده‌ای در راستای توسعه و ترویج ورزش عاری از دوپینگ در کشور ایران ایجاد گردد. اگرچه ورزش عاری از دوپینگ از ابعاد و حوزه‌های مختلفی مورد بحث قرار می‌گیرد اما پاک بودن در ورزش را می‌توان از نگاه‌های مختلف مدنظر قرار داد. عدم مصرف دارو، عدم وجود دوپینگ، سالم بودن فضای فرهنگی حاکم بر ورزش، سالم بودن منابع اقتصادی موجود در ورزش، روابط سیاسی سالم در ورزش و همچنین مدیریت پاک و سالم در ورزش را می‌توان نمونه‌های دامنه گسترده ورزش عاری از دوپینگ را قلمداد نمود. در این پژوهش ورزش عاری از دوپینگ با محوریت عدم مصرف داروهای غیرمجاز در میان ورزشکاران و فقدان دوپینگ در میان گروه‌ها و افراد مختلف مشخص می‌باشد. بررسی آزمون نتایج پژوهش نشان می‌دهد که عوامل ساختاری، اخلاقی، عوامل مدیریتی، پیامد اخلاقی، و عوامل فرهنگی، انگیزش و مهارت‌ها و همچنین پیامدهای اجتماعی از مؤلفه‌های مهم و تأثیر گذار در توسعه ورزش عاری از دوپینگ می‌باشد.

این یافته با پژوهش‌های کیانی و شعبانی مقدم (۱۳۹۷) ، لرو^۱ و همکاران (۲۰۰۴) ، سارکار و همکاران^۲ (۲۰۱۵)، احمدیان و همکاران (۱۳۹۶)، عبدالله پور (۱۳۹۵)، نصرت پور و مازندرانی (۱۳۹۵) همسو بوده است. سارکار و همکاران^۳ (۲۰۱۵) در پژوهش خود ضمن بررسی انجام فعالیت‌های ورزشی با ورزشکاران مذهبی و معنوی، پس از بررسی‌های خود پی بردند که رعایت اخلاق ورزشی در مسابقات و تمرینات از سوی ورزشکاران با روحیات اخلاقی و مذهبی اهمیت بالایی را دارا می‌باشد. آنان در پژوهش خود اشاره داشتند که روانشناسان می‌بایستی روش‌های رفتاری با این نوع ورزشکاران را به چالش بکشانند. لرو^۴ و همکاران (۲۰۰۴) در تحقیق خود که با هدف تعیین مواد مصرفی و نگرش ورزشکاران دبیرستانی در مورد دوپینگ در فرانسه انجام شد، پس از بررسی‌های خود پی بردند که ۴ درصد شرکت کنندگان اظهار کردند که حداقل یک بار در طول زندگی خود از داروهای دوپینگ استفاده کرده‌اند. ۲۱ درصد معتقد بودند که امتناع از دوپینگ مترادف با از دست دادن تمامی فرصت‌ها برای بدل شدن به یک قهرمان بزرگ ملی است. یکی دیگر از عوامل توسعه

-
1. Lauro
 2. Sarker and et al
 3. Sarker and et al
 4. Lauro

ورزش عاری از دوپینگ توجه به مهارت های فردی در ورزشکاران می باشد. احمدیان و همکاران (۱۳۹۶) در پژوهش خود که به بررسی سطح آمادگی روانی و گرایش به دوپینگ در ورزشکاران پرداختند. نتایج رگرسیون چندگانه به روش همزمان، غالباً، بیانگر رابطه منفی و معناداری سطوح مهارت های روانی با رفتارهای دوپینگ بودند بدین معنا هرچقدر میزان مهارت های روانی بیشتر باشد میزان رفتارهای دوپینگ کمتر خواهد بود. نتایج حاصل از پژوهش نشان میدهد که بهبود عملکرد ورزشکاران به واسطه آمادگی در مهارت های ورزشی از جمله آمادگی روانی باعث افزایش سطح سلامت روانی و احتمالاً کاهش گرایش ورزشکاران به رفتار ناشایست دوپینگ خواهد بود. همچنین از عوامل توسعه ورزش پاک توجه به پیامدهای اخلاقی می باشد که عبدالله پور (۱۳۹۵) در پژوهش خود که با هدف بررسی اهمیت اخلاق در ورزش انجام گرفت، پس از بررسی های خود پی بردند که یکی از توانایی های ورزش در آن است که به عنوان محلی برای پرورش مجموعه ای از فضایل اخلاقی است که همراه با آن سلامتی بدنرا نیز در پی دارد. به هر حال حفظ و رعایت قوانین بازی به همراه بازی به شکل واقعی و منصفانه می تواند و باید به عنوان اولین گام ارزشمند در جهت توسعه و پیشرفت ورزش در جهت اخلاقی شدن باشد.

عوامل مهم دیگر توسعه ورزش پاک عوامل فرهنگی می باشد که با یافته های دونکان^۱ و همکاران (۲۰۱۸) و کبیری^۲ و همکاران (۲۰۱۸) همخوان می باشد. دونکان^۳ و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهش خود که با هدف بررسی میزان شیوع مصرف مواد نیروزا در میان ورزشکاران نوجوانان انجام گرفت، پس از بررسی های خود پی بردند که برخی مسائل فرهنگی نقش اساسی در عدم استفاده ورزشکاران از مواد نیروزا دارد. کبیری^۴ و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهش خود که با هدف بررسی علل مصرف مواد نیروزا در میان ورزشکاران انجام گرفت، پس از بررسی های خود مشخص نمودند که مصرف مواد نیروزای در میان ورزشکاران به خاطر ضعف های فرهنگی و اجتماعی می باشد. در این قسمت با توجه به نتایج به دست آمده از این پژوهش پیشنهادهای کاربردی برای توسعه ورزش عاری از دوپینگ بدین شرح ارائه می شود. با توجه به نتایج تحقیق حاضر پیشنهاد می گردد تا ایجاد الگوهای اخلاقی در ورزش و بهره گیری از این الگوها در سطوح مختلف ورزش، سعی در ایجاد فرهنگ سازی مناسب

-
1. Duncan
 2. Kabiri
 3. Duncan
 4. Kabiri

جهت توسعه ورزش عاری از دوپینگ داشت. همچنین با توجه به نتایج تحقیق حاضر پیشنهاد می‌گردد تا با ایجاد منشور و دستورالعمل و استانداردهایی در حوزه ورزش عاری از دوپینگ، سعی در پیاده سازی و ارزیابی این شاخص‌ها در ابعاد مختلف ورزش ایران داشت. همچنین با توجه به نتایج تحقیق حاضر پیشنهاد می‌شود با اهتمام لازم برای ایجاد بانک اطلاعاتی در فدراسیون‌های ورزشی به منظور ساماندهی و به کارگیری متخصصان حوزه‌های مختلف ورزشی اعم از کارشناسان، مربیان، داوران و ورزشکاران در ترویج ورزش عاری از دوپینگ صورت گیرد. به صورت کلی نتایج تحقیق حاضر مشخص نمود که در جهت توسعه ورزش عاری از دوپینگ در کشور ایران می‌بایستی زمینه جهت توسعه جنبه‌های فرهنگی، مشوق‌ها و نهادی فراهم گردد و از طرفی سیاست‌گذاری در جهت کاهش میزان تاثیرگذاری برخی محدودیت‌ها از جمله عدم اراده، عدم هماهنگی و تداخل وظایف به صورت مناسبی ایجاد گردد.

منابع

- احمدیان، م؛ اصلانخانی، م؛ اصغری، م. (۱۳۹۶). سطح آمادگی روانی و گرایش به دوپینگ در ورزشکاران، ششمین کنگره انجمن روانشناسی ایران، تهران، انجمن روانشناسی ایران
- حاجی زاده، ی. (۱۳۹۲). اخلاق ورزش و مسئله دوپینگ با تاکید بر آموزه‌های اسلامی، پژوهش‌نامه اخلاق، ۶(۲۰)، ۴۸-۲۵.
- صبوری، ح. (۱۳۸۳). اخلاق در ورزش، تهران: صبوری.
- ریاست، ف؛ (۱۳۸۹). نقش شاخص‌های اخلاقی در کنترل ناهنجاری‌های رفتاری ورزشکاران در محیط‌های ورزشی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی، دانشگاه اصفهان.
- کیانی، م؛ شعبانی مقدم، ک. (۱۳۹۷). ارتباط میان سطح تحصیلات و نوع واکنش بازدارنده پیشنهادی در قبال پدیده دوپینگ در میان ورزشکاران استان کرمانشاه، دومین همایش ملی دستاوردهای علوم ورزشی و سلامت اهواز، اهواز، دانشگاه علوم پزشکی اهواز
- قاسمی، ح؛ تجاری، ف؛ بروجردی علوی، م؛ امامی، ح؛ امیری، م. (۱۳۹۱). "تحلیل محتوای دیدگاه‌های رؤسای سازمان تربیت بدنی درباره مؤلفه‌های ورزش از سال ۱۳۵۷ تا ۱۳۸۸" مدیریت ورزشی، شماره ۱۳، ص: ۱۳۷-۱۵۲.

نصرت پور، آ؛ مازندرانی، م. (۱۳۹۵). بررسی میزان مصرف مکمل های مجاز و غیرمجاز در بین ورزشکاران رشته های بدنسازی و کشتی شهر گرگان، دومین همایش ملی علوم ورزشی و تربیت بدنی ایران، تهران، انجمن توسعه و ترویج علوم و فنون

ندایی، ط؛ علوی، خ؛ (۱۳۸۷). اخلاق در ورزش با رویکرد بازی منصفانه، پژوهش های فلسفی-کلامی، ۱۰، ۱۸۷-۲۲۰.

Adom, N. A. A., De Coning, C., Bitugu, B. B., & Keim, M. (2016). Trends and tendencies in the facilitation and training of sport and development programmes for the youth: lessons of experience from African cases: sport for development. *African Journal for Physical Activity and Health Sciences (AJPHEs)*, 22(32), 908-919.

Darnell, S. C. (2010). Power, politics and “sport for development and peace”: Investigating the utility of sport for international development. *Sociology of sport journal*, 27(1), 54-75.

Duncan, L. R., Hallward, L., & Alexander, D. (2018). Portraits of adolescent athletes facing personal and situational risk factors for doping initiation. *Psychology of Sport and Exercise*, 39, 163-170.

Giulianotti, R., Collison, H., Darnell, S., & Howe, D. (2017). Contested states and the politics of sport: the case of Kosovo—division, development, and recognition. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 9(1), 121-136.

Humpel N, Owen N, Leslie E. (2002). Environmental factors associated with adults' participation in physical activity: A review. *American Journal of Preventive Medicine*; 22(3):188-99.

Houlihan, B., & Malcolm, D. (Eds.). (2015). *Sport and society: a student introduction*. Sage.

Kabiri, S., Cochran, J. K., Stewart, B. J., Sharepour, M., Rahmati, M. M., & Shadmanfaat, S. M. (2018). Doping among Professional Athletes in Iran: A

Test of Akers's Social Learning Theory. *International journal of offender therapy and comparative criminology*, 62(5), 1384-1410.

Laure P, Lecerf T, Friser A, Binsinger C. (2004). "Drugs, recreational drug use and attitudes towards doping of high school athletes". *Int J Sports Med*. 25(2): PP: 133-8.

Limongelli F, Masala D, La Torre G. Knowledge, (2001). Attitude and behavior toward doping and food supplementation in a sample of athletes of central southern Italy. *Medicina dello sport*, 54(3): P: 229.

Mottram Dr. (2003). "Drugs in sport. 3rd ed". London, routledge.

Spaaij, R. (2014). Sports crowd violence: An interdisciplinary synthesis. *Aggression and violent behavior*, 19(2), 146-155.

Sarkar, M., Hill, D. M., & Parker, A. (2015). Reprint of: Working with religious and spiritual athletes: Ethical considerations for sport psychologists. *Psychology of Sport and Exercise*, 17, 48-55.

Webb, E. (2016). Positive youth development, sport and communities: research trends and future directions. *International Journal of Sport Psychology*, 47(2), 165-186.

Young, C. C., Campbell, A. D., Lemery, J., & Young, D. S. (2015). Ethical, legal, and administrative considerations for preparticipation evaluation for wilderness sports and adventures. *Wilderness & environmental medicine*, 26(4), 10-14.